

Academicianul Gheorghe MIȘCOI

la 70 de ani

(n. 9 ianuarie 1944, s. Bărboeni, r-nul Nisporeni).

Matematician, domeniul științific: teoria probabilităților.

Doctor habilitat în științe fizico-matematice (1989), profesor universitar (1992), membru corespondent (1995), membru titular al Academiei de Științe a Moldovei (2012).

Numele savantului Gheorghe Mișcoi, fondator al direcției de cercetare **Teoria probabilităților și Aplicațiile ei**, în Republica Moldova, este bine cunoscut atât comunității științifice autohtone, cât și celei internaționale. Om de știință de talie mondială, a înregistrat performanțe strălucite pe parcursul a celor 45 de ani de activitate profesională, realizându-și talentul de cercetător și profesor în domeniul matematicii.

Născut la 9 ianuarie 1944, în s. Bărboeni, raionul Nisporeni, a absolvit în anul 1960 școala medie n.1 din or. Ungheni. Studiile la Facultatea de Fizică și Matematică a Universității de Stat din Moldova (1964-1969), stagiul (1970) și doctorantura (1971-1974) la Universitatea de Stat „M. V. Lomonosov” din Moscova reprezintă trepte importante care au stat la baza formării sale profesionale.

Activitatea sa de matematician a început-o în 1968 și o continuă până în prezent în cadrul Institutului de Matematică și Informatică al AȘM unde, în premieră pentru Moldova, a fondat direcția de cercetare Teoria Probabilităților și Aplicațiile ei și a organizat sectorul științific „Teoria Probabilităților” (1977). A pregătit echipa de cercetători necesară pentru instituirea acestei direcții științifice. Începând cu anul 1977 și până în prezent, sub conducerea academicianului Gheorghe Mișcoi au fost susținute 11

teze de doctor și 3 de doctor habilitat. Pe parcurs, patru cercetători au devenit laureați ai Premiului de Stat al Moldovei pentru tineret, 2 persoane au obținut premiul „V. Andrunachievici” (decernat de USM) și bursa nominală „V. Belousov”. Membrii colectivului au obținut peste 30 de granturi de participare la conferințe internaționale, 11 granturi internaționale de cercetare, printre care 2 burse Al. Von Humboldt, 4 burse acordate de Consiliul Național de Cercetare al Italiei, 3 burse acordate de DFG și DAAC (Germania), o bursă oferită de Universitatea din Tskuba, Japonia etc. Au fost publicate 14 monografii, 4 culegeri tematice, peste 700 de articole științifice (inclusiv în ediții internaționale de prestigiu, astfel ca The Annals of Probability, Stochastic Processes and its Applications, The Annals of Applied Probability etc.).

O importanță deosebită, atât din punct de vedere aplicativ, cât și teoretic, au cercetările privind elaborarea teoriei matematice a sistemelor semi-Markoviene cu priorități și timp de orientare. Investigațiile efectuate de academicianul Gheorghe Mișcoi poartă un caracter de pionierat și includ:

- elaborarea teoriei matematice a sistemelor de așteptare cu priorități și timp de orientare semi-Markov al stărilor;
- crearea conceptului de model generalizat care a condus la elaborarea variantelor multidimensionale ale ecuațiilor funcționale Kendall și Pollaczek-Khintchin pentru sisteme Polling;
- elaborarea algoritmilor numerici pentru calculul și pentru modelarea caracteristicilor nestaționare.

Cercetările efectuate și rezultatele științifice obținute de Gheorghe Mișcoi în domeniul teoriei probabilităților și statisticii matematice au stat la baza tezelor sale de doctor (1974; Universitatea de Stat „M. V. Lomonosov”, Moscova) și doctor habilitat (1989; Institutul de Cibernetică al Academiei de Științe a Ucrainei, Kiev). Drept dovadă elocventă a contribuției sale la dezvoltarea cercetărilor matematice, pregătirea cadrelor de înaltă calificare poate fi considerată înalta apreciere a comunității științifice autohtone prin alegerea Domniei sale în calitate de membru corespondent (1995) și membru titular al Academiei de Științe a Moldovei (2012), iar în perioade 2004-2008 – de academician coordonator al Secției de Științe Exacte și Economice a AȘM.

Academicianul Gheorghe Mișcoi îmbină armonios activitatea de cercetare cu cea pedagogică. În calitate de profesor universitar la Universitatea de Stat a Moldovei, la Universitatea Liberă Internațională a Moldovei, unde activează din anul 1997,

---

precum și la alte instituții de învățământ, a promovat cursuri moderne de statistică matematică, econometrie, matematică actuarială și financiară, teoria așteptării. Una din tezele recente susținute sub conducerea sa a fost menționată cu Diploma de excelență în cadrul concursului național al tezelor de doctorat (2012, Diana Bejenari), iar doctoranda Lilia Mitev a obținut bursa de excelență a Guvernului Republicii Moldova pentru anul 2014.

Munca științifico-pedagogică a academicianului Gheorghe Mișcoi de-a lungul anilor se regăsește în mod explicit în cele peste 220 de lucrări științifice publicate în reviste naționale și internaționale, șase monografii, trei manuale, participări cu comunicări și referate la diverse manifestări științifice internaționale de prestigiu din SUA, Japonia, Canada, China, Austria, Olanda, Franța, Spania, Anglia, Rusia, România, Ucraina.

Pentru eforturile susținute, depuse în vederea dezvoltării științei autohtone, a fost distins cu titlul de „Om Emerit în Știință” (2009), medalia „Dimitrie Cantemir” (2014) și multiple premii naționale. Drept confirmare internațională a meritelor deosebite ale academicianului Gheorghe Mișcoi servește calitatea de academician al Academiei Internaționale a Școlii Superioare (2004), de membru al Institutului Internațional de Statistică Matematică (SUA, 1992), de membru (de vizită) al Institutului Internațional FIELDS de cercetări în domeniul științelor matematice (Toronto, Canada, 2010), membru al colegiilor de redacție al revistelor științifice atât naționale cât și internaționale: Journal of Statistical Theory and Applications (SUA), Buletinul A.Ș.M., Analele ULIM etc.

Întreaga activitate științifică și didactică a academicianului Gheorghe Mișcoi ne permite să-l considerăm nu numai un veritabil om de știință, care duce faima țării departe de hotarele ei, dar și un profesor și manager valoros, într-un cuvânt, o personalitate notorie a neamului nostru cu care ne mândrim.

*Prof. Dmitrii Lozovanu
Dr. conf. Grigore Secieru*